



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# Conceptvs Chronographicvs De Concepta Sacra Deipara

Zoller, Joseph

Augustæ, Anno 1712

XVII. Arcam de lignis setim compingite, &c. & deauribus eam auro mundissimo intùs, & foris. Exod. c. 25. v. 10. & 11.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75950)



vis, hoc est, Mater: *Infirmis*, hoc est, *Redemptoris*: de longè, hoc est, de Cælo: *portans*, hoc est, utero *gestans*: panem: hoc est, DEUM. Hæc Navis Mariana, verè dici potest, sine omnî ferramento, id est, sine omnî gravitate, rubigine, ac impurâ originalis peccati scoriâ; cùm enim prævaricator Adam, infelix ille Magnes fuerit, qui vi suâ attractivâ, omnium hominum voluntatibus in suam pertractis, ad ejusdem peccati scopulum, ferrea nostra corda allisit, ac diro animæ naufragio nos omnes pessundedit, MARIAM tamen solam non attraxit, utpote Navim, sine omnî ferramento, ab ipso Cælesti Opifice providentissimè constructam, de qua Navî idem, quod quondam de materialî Domo DEI, dici poterat,

3: Reg. 6. v. 7. *Malleus, & securis, & omne ferramentum non sunt audita in Domo, cùm edificaretur.* Hinc ab omnî Magnetis periculo libera, ob suam à labe præservationem, Ipsamet Magnes fieri meruit, quæ non ferrum quidem, sed Divinum attraheret Filium, eumque felicissima Navis, mundo periclitanti in remedium inferret.

S. 7. *Anagramma.*

LVMen aperI, Casta DEIpara, 112.  
à Labe pVra.

*Lumina mea aperi, casta et munda Virgo!*

Versio litteralis

*Ave Maria gratiâ plena, Dominus tecum.*



De Conceptâ Sacrà Deiparâ.

CONCEPTUS XVII.

S. I. *Scriptura.*

113. ArCa testaMentI InCorrvpta,  
DeaVrata.

Exod. c. 25. v. 10. & 11. *Arcam de Lignis Setim compingite: & deaurabis eam auro mundissimo, intus & foris.*

**F**abricanda jam erat, urgente Numinis imperio, Arca testamenti, cùm ecce! modum eis dictaturus Dominus, sequentia, per Moysem Servum suum, filijs Israël nuntiavit, *Arcam de lignis Setim compingite*, id est, de lignis incorruptibilibus. Jussit præterea Moyse, ut eam undequaque curaret deaurari: *Et deaurabis eam auro mundissimo, intus, & foris.* Similiter ad Moysem locutus est: *Facies & Propitiatorium, ex auro mundissimo, &c.*

Aureus planè Conceptus, pro adumbrandâ Deiparæ purissimâ Conceptione! Quis enim nescit, DEUM ab æterno elegisse, & præparasse sibi

Matrem suam, tanquam veram Arcam, de lignis incorruptibilibus? id est, specialissimis dotibus, & privilegijs, summâ præsertim puritate, & incorruptione præditam, adeò, ut concepta etiam fuerit sine ullâ peccati maculâ; Verè Arca intus & foris deaurata, utpote in corpore simul, & animâ mundissima semper, ac clarissima. Quòd si voluit DEUS Arcam testamenti auro mundissimo deauratam, quantò magis ornatum similem conferre debuit, in Arcam suam Marianam, summè à se dilectam, quando summa aurum inter, & amorem intercedit cognatio? & si Arcam illam vel ideò decuit tam pretiosè adornari, quia recondendum ibi erat Manna, Tabulæ legis, &c. quantò magis MARIAM summâ decuit puritate adornari, utpote, quæ receptura aliquandò, & corporaliter deportatura erat in utero, unigenitum DEI Filium, verum Manna, panem vivum de Cælo descendentem,



Serm. 30.

tem, insuper non tabulas quidem legis, sed ipsum legislatorem? Audite pulcherrimum hac de re Ambrosij discursum: *Arcam*, ait ille, *quid nisi Sanctam MARIAM dixerimus? siquidem Arca intrinsecus portabat Testamenti tabulas, MARIA autem ipsius Testamenti gerebat hæredem, hæc intra se legem, illa Evangelium retinebat, illa DEI vocem habebat, hæc Verbum. Arca intus, forisque auri nitore radiabat, sed & Sancta MARIA intus, forisque Virginitatis splendore fulgebat, illa terreno ornabatur auro, ista Cælesti. Hæc Ambrosius. Ex quibus clarè colligendum, MARIAM totam fuisse inclusam auro Charitatis, & gratiæ, ita quidem, ut nullum in eâ instans excogitari possit, sine gratiâ, & charitate. Addere præterea hîc possem, Arcam illam Testamenti, non sine mysterio, de lignis Setim, compactam fuisse, id est, non de arboribus, quorum radices adhuc terræ cohærent, sed de lignis Setim, jam à trunco præcisus: ex quo colligendum, Beatissimam quoque Virginem, Arcam DEI felicissimam, singulari quâdam prærogativâ, à peccati originalis, communi alijs hominibus, infectâ radice separatam, nihil de communî terrenæ generationis maledictâ contagione traxisse; quandoquidem, ubi Vates Evangelicus pronuntiat: *Egredietur Virga, de radice Jesse*, Hebræa lectio nostrum Conceptum firmat, pro radice, truncum præcisum substituendo, ac dicendo: *Egredietur, de trunco præciso*.*

Hæc II. v. i.

Porro, quod de Arcâ hucusque, ac ejusdem auro splendore narravimus, illud ipsum de Propitiatorio quoque dicendum, & MARIE applicandum erit: *Facies*, ajebat Dominus Moysi, & *Propitiatorium, ex auro mundissimo*. Et quid aliud est MARIA, purissima Divini Numinis genitrix, quàm verum quoddam Propitiatorium? affirmante id Divo nostro Joanne Damasceno, per hæc verba: *Propitiatorium est MARIA, Filium suum propitium nobis reddens, & Petro Blessensî: Propitiatorium exauditionis MARIA. Quod Divus etiam Anselmus pulchrè declarat, dum tractans de MARIE potentiâ, hæc*

in Paracl. B. V. M.

Serm. 33.

habet: *quos enim DEUS non potest salvare per suam justitiam, MARIA salvat per suam misericordiam infinitam. O felicissimum ergo, DEUM inter, ac hominem, Propitiatorium! quod hoc ipso exornari vel maximè condecebat, intus & foris, tamen corpore, quàm in animâ, auro mundissimo, mundissimæ Conceptionis. Ad hanc Arcam, ad hoc Propitiatoriû verè aureum accedere ne differamus; ut aurum placationis, aurum veniæ, ac dilectionis reportemus. Est enim (ut ait Richardus à S. Laurentio) Propitiatorium sic dictum, quasi propitiationis oratoriû: propitiatio enim placatio est. MARIE namque datum est à totâ Trinitate, ut sit nostra Propitiatrix, ad Filium offensum, pro peccatis nostris, ipsum pro nobis orando, & ei ventrem, in quo portavit, & ubera, quæ suxit, representando.*

de laud. V. lib. 10.

§. 2. *Authoritas.*S. BASILII seLeVCIENSIS, De II4  
Marlâ sententia.

1. *Quid dulcius, Fratres charissimi, quid jucundius, quid salubrius, quid felicius, quàm de Beatâ Virgine loqui, de Virgine cogitare? hæc est, quæ fuit in utero Matris absque originali peccato concepta, & generata, ab omnî maritali vitio segregata, omnî etiam veniali peccato privata, & in cunctis actibus, & moribus, Spiritus Sancti gratiâ plena & secunda. Serm. de Annunc.*
2. *O alyum Sanctam, Deique recepericem! in qua disruptum est peccati chyrographum. Orat. 39. de Annunc.*
3. *Gabriel autem, nè inopiosa consilij Maria turbaretur, oratione consolatoriâ ignorantiam antevertit amoliri, & ait: Ne timeas MARIA! eorum enim est timor, qui quid offenderunt, Tu verò gratiam invenisti apud DEUM. Ibid.*

§. 3. *Ratio.*DeIpara, pVra Virgo, Carne, II5.  
ac Mente.

**M**ARIA, juxta S. Ambrosium l. 2. de Virginib. *Virgo erat, non solum corpore, sed etiam mente. Cui consonat S.*



S. Bernard. Serm. 2. super missus : *Missus est Angelus ad Virginem, Virginem carne, Virginem mente.* Atqui si contraxisset peccatum originale, non amplius permaneret Virgo mente. Ergo &c. min. prob. Esse Virginem, dicit integritatem, & immunitatem à maculâ. Ergo sicut integritas, & virginitas corporis, per maculam corporis, ita integritas, & virginitas mentis, & animæ, violatur per maculam mentis, & animæ. Atqui peccatum originale est vera macula mentis, & animæ, secundum communem mentem Theologorum Ergo si B. Virgo contraxisset peccatum originale, non amplius permansisset Virgo mente. Cui adstipulatur Johannes Gerson Serm. de Concept. *Aliàs non Virgo mente, si peccato originali corrupta.*

Busti, non modicam fuisse causam, quòd Sixtus, Deiparâ promovente, ac gratam sese fideli famulo exhibente, ad tantum dignitatis culmen, Summi nimirum Apostolatûs apicem evectus, Petri Cathedram, ac claves tenere in terris meruerit. Nec cessâsse hîc credas, recens electi Pontificis devotam consuetudinem; nam, quoad vixit, eandem est profecutus; imò, ne publicè doceretur, aut defenderetur contraria immaculatæ Conceptioni sententia, speciale Decretum, suo loco à nobis adducendum, promulgari voluit, mercede utique, quam in terris, per Tri-Regnum Pontificale retulerat, modò in Cœlis, per immarcescibilem gloriæ Coronam fruiturus. *Idem de Busti, Serm. de Concept.*

§. 4. *Historia.*

116. sIXtVs qVartVs, In LaVDI-  
bVs, & Vesperis, toties qVo-  
tlès pVrâ Delparæ re-  
CorDatVs.

**L**ubet hîc Historijs annumerare, memorandam Summi, Beatissimæ recordationis, Pontificis, Sixti IV. consuetudinem, ac tenerrimam in Beatissimam Dei genitricem devotionem. Inter complura enim, quæ dignissimum hunc Christi Vicarium, & Superis acceptum, & seræ posteritati commendabilem reddiderunt, illud fuit, quod refert doctissimus Bernardinus de Busti, eum nimirum, dum etiamnum Purpuram gereret Cardinalitiam, jam tum adeò fuisse teneri, in immaculatam Virginis Conceptionem affectûs, ut quotiescunque horas suas Canonicas persolveret, in Laudibus, & Vesperis toties quoties illibatæ Deiparæ devotè recordatus, dictæ Conceptionis, ad modum Suffragij, quotidianam egerit commemorationem. Hanc porro pijssimam Purpurati Patris consuetudinem, existimat relatus de

§. 5. *Symbolum.*

ILLibatæ Dei MatrIs, Integer 117.  
VaLor à FILLIo.



Ut suus expresso valor est ab imagine Nummo, Cæsaris, aut Regis, Principis, Archiducis, &c. Sic concepta suum Virgo sine labe valorem A Genito accepit, quem genitura fuit.

*Reddite, qua sunt Cæsaris Cæsari, & qua sunt Dei Deo. Matth. c. 22. v. 21.*





§. 6. *Antiquitas.*118. Mira regis CVra De VeL-  
Lere.

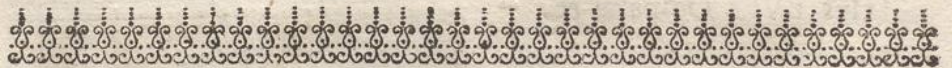
**N**Ota est vel Historia, vel Fabula, ab antiquis Scriptoribus relata, quâ ratione Rex Colchorum, mirâ prorsus sollicitudine, ac curâ, asservatum in Templo Martis aureum Vellus custodierit. Paucis id insinuans Diodorus Siculus l. 4. c. 3. *Templum*, inquit, *muro circumdedit, custodesque apposuit; decantatum enim est, ignem spirantes tauros circa Templum, esse: à Dracone insuper custodiri Vellus, &c.* miram profectò de hoc Vellere Regis curam!

Quid porrò indè colligere liceat, paucis intelligite; Enimverò, si Rex iste Terrenus tantam Velleri conservando, ac custodiendo, curam adhibuit, quantam poterimus credere, adhibitam fuisse curam, ac sollicitudinem, pro asservandâ omnî tempore,

ac custodiendâ MARIA: utpotè, quæ Vellus illud puritate candidissimum, charitate verè aureum, esse debebat, in quod aliquandò Sacratissimus Divini Verbi ros descendere statuerat? certè persuadere nobis possumus, custoditum hoc Vellus fuisse, omnî diligentia, non quidem à Dracone, contra ignem spirantes tauros, sed ab igneis Cherubinis, contra Draconem immanissimum peccati Originalis, sicque mirâ prorsus Regis Sæculorum immortalis curâ, Vellus hoc Marianum, ab omnî maculæ notâ, in suâ Conceptione, fuisse præservatum.

§. 7. *Anagramma.*DeIpara LapIs orientALIs, aC 119.  
pretiosIsIMVs.*Eja Tu Orientalis gemma, pura, ac munda!*

Versio litteralis

*Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.*

## De Conceptâ Sacrà Deipara.

## CONCEPTUS XVIII.

§. I. *Scriptura.*120. PRIMæ tabVLæ LapIDEæ fra-  
ctæ, & renovatæ.

Exod. c. 34. v. 1. *Præcide tibi duas tabulas lapideas, instar priorum, & scribam super eas verba, quæ habuerunt tabulæ, quas fregisti.*

**O**bservandam hominibus legem laturus, in Monte Sina, Dominus DEUS, in lapideis eam duabus tabulis scripsit, ut firmior esset, ac diuturnior; scripsit autem eas tempore illo, quo egressus ab Ægypto Israëliticus populus proficiscebatur per desertum. Qui, cum Ducem suum Moysem, in Scripturâ Legis, in monte illo, cum DE O morantem intueren-

tur, præparaverunt se ad eam accipiendam, tempus illud in ludis transigentes, in commestationibus, potationibus, saltationibus, jocis, cantilenis, &c. & quoniam in campèstribus ludis tauri solent agitari, nec ulli in deserto illo tauri inveniebantur, aureum sibi taurum, vel potiùs vitulum, ex uxorum, filiorumque inauribus conflaverunt: Hic adeo pretiosus, oculis propositus, visus est eis idoneus adorationi magis, quàm ludo, quem proindè tanquam DEUM habebant. Quid faceret hic, ardens Zelo, DEI minister Moyses? cum afferens è Monte tabulas legis, tam inexpectatam suæ gentis intuitus est dispositionem, tam horrendam pervicaciam, tam atrox scelus, tam turpem veri DEI, pro-

simu.